

Ur-Sugge

© Hans Kårholm

Volvo type TPV - Terrengpersonbil m/43 RATGPBIL 911

*Tekst: Morten Synsteli
Foto: Hans Kårholm*

Bakgrunn
Under krigen var behovet av kjøretøy stort. I begynnelsen var man henvist til sivile personbiler og lastebiler som man malte i kamouflasjefarger. Som radiobil ble den sivile personbilen Volvo PV type 51, 53, 54 eller 56 brukt.

Disse hadde ingen terrengframkommelighet og alt for liten plass for radioutrustning. Krigsmakten gav derfor Volvo i oppdrag og utvikle en stabsbil med god terrengframkommelighet (Trolig var dette i 1943, ettersom arméens betegnelse ble Terrengpersonbil m/43).

Konstruksjon

Ansvarlig for utviklingen hos Volvo ble den unge ingeniøren Nils Magnus "Måns" Hartelius. Måns hadde tidligere hjulpet til med utviklingen av den tunge armélastbilen Volvo TVC.

"En vakker dag kom man og sa at vi skulle bygge en terrengpersonbil. Vi skulle utgå fra en tysk

kunne kompletteres med store hjul og firehjulsdraft og man fikk en terrengbil.

Karosseri og motor kom fra dro-sjebilen PV800-serien (som ble introdusert 1938). Man kappet også karosseriet i bakkant for å min-ske overhenget samt laget enklere skjerm og støtfangere. Taket ble skjært opp og ble dekket med canvas-tøy som kunne ruller sammen og muliggjorde flyspaning. Dør-sidene og golvet ble kledd med enkel Masonit (trefiberplater). Dørene ble hengslet i framkant (til forskjell fra 800-serien der bakkdørene er hengslet i bakkant). Dørhandtakene ble forsenket inn i døren og man monterte beskyttelseslister av tre (på senere modeller). Radiatoren var av lastbiltypen med rett front (tidlig 30-tall). Akslene kom fra den lette lastbilserien Volvo "Spets-nos" som også bidrog med en 4-trinns usynkronisert girkasse. Framakselen er en bakaksel som man satte universalledd på. I bakakselen monterte de en enkel differensialsperr som ble styrt via vaier. Fordelingskassa (for firehjulsdraften – ingen høy/lav utveksling finnes) var en ny konstruksjon.

Produksjonen

Produksjonen skjedde i årene 1944-1946. Alle bilene utenom en, ble levert til Krigsmakten (chassi-nr 209 ble brannbil).

Utprøving

I Volvos kundemagasin Ratten, i februarnummeret, 1945, finnes det bilder av terrengkjøring med en TPV og følgende tekst: "TPV, Volvos nye terrengpersonbil, holder som best på og prøves av den militære prosjektgruppen, dog er mannen ved rattet ennå sivil og tilhører Volvos garde. Etter tester med P 4 i Skovde, kom vognen til A 9 i Kristinehamn, der den underkastes inngående tester. Fra landeveien tar man seg ledig og behendig inn i terrenget med TPV, som forserer hinder av betydelig vanskelighetsgrad." (2)

Det finnes ca 15 kjente biler, og av disse er 5 kjørbare. Det finnes et restaureringsobjekt i Norge, dette er forøvrig til salgs.

Radioutrustning

Ca 110 stk av de siste produserte TPV-ene, fikk montert en radio-sender/mottaker av typen 25 W Bl m/39, der 25 W står for utgangseffekten og Bl for bilradio. Radioen

Horch. En stor, kraftig, åpen og meget fornem bil med drift på alle hjul, individuell fjæring og automatiske diffsperrer blant annet." "Etter en tids fundering foreslo jeg for min sjef at vi skulle bygge en enklere bil isteden, en bil med stive aksler. En liten lastbil. Det skulle bli mye enklere og billigere". Oversatt sitat av Nils Magnus "Måns" Hartelius (1)

For å gjøre en rask utvikling av TPV'en, brukte man i størst mulig grad deler som alt fantes. Resepten var å bruke et allerede laget personbilskarosseri og sette det på en modifisert lett lastebilramme. Det

